

kudarcba fulladó fellángolásairól számol be finom humorba oltott keserűséggel.

A kiadó által vállalt küldetésnek, az ész (és más északi irodalmak) megismertetésének jelen kötet minden bizonnyal az egyik fontos állomása.

KRUSOVSKY DÉNES

(Fordította Jávorszky Béla, Széphalom Könyvműhely, Budapest, 2005, 200 oldal, 1900 Ft)

HVANG SZUN-VON:

Kagylóhéjak

Ha azt mondanám, hiánypótló a kötet, amely a 2000-ben elhunyt dél-koreai szerző, Hvang Szun-von novelláinak világába kalauzol bennünket, hazudnék. Hiánypótlásról ugyanis csak akkor beszélhetnénk, ha már lett volna valaminek, amit elveszítettünk. Sajnos ez esetben szó sincs ilyenről. A *Kagylóhéjak* című gyűjtemény elsőként vállalta magára a feladatot, hogy az ország irodalmát bemutassa a magyar olvasókörzetségnek, s ezáltal bevezessen egy, a hazánkban általánosságban ismertnek, ismerni érdemesnek tartott irodalmi világ határain kívül eső birodalomba.

Mert sajnos megkérdőjelezhetetlen tény, hogy ennek a különös, gazdag kulturális örökségnek nem vagyunk ismerői, sőt, mint e kötet úttörő státusa mutatja, még érdeklődő, kereső szemlélői sem, ami nagy kár. A *Kagylóhéjak* a szerző munkásságából mintegy négy évtizedet ölel fel, a legrégebbi, 1936-os keltezésű novellától (*Szokásos kérdés*) a kötetben az utolsó, 1974-ben napvilágot látott történetig (*Számmisztika*). A hús alkotás egészen különleges, sajátos atmoszférával bír, amely szöveg ellentétben áll a köztudatban élő, Dél-Koreával kapcsolatos poszter-egzotikummal.

Félreérthetetlenül jelenik meg a 20. század történelmének nyomasztó súlya, a japán elnyomás, a háború, a félelem, az ország kettészakadásának terhe. Persze az elmúlt évszázad világgései, a sokszínű, arctalan diktatúrák, az iszonyatos genocidiumok önmagukban véve még nem egyedi jelenségek – ezek alapján számtalan értékes mű született, szület ma is. Ám az a távolságtartás, a gondolatiságnak az a sajátos finomsága, amely Hvang Szun-von írásait jellemzi, egészen különleges és egyedi.

Nyilvánvalóan nemcsak a történelemről van szó, a mindennapok tragédiájáról, az évezredek hagyományok szembekerüléséről a modern korról, a nyugati kultúra beszivárgásáról, hanem magáról az

emberi lélekről is, a családokon belül gátakat építő tradíciók kiúttalanságának terhéről. Bár a számunkra (némileg) idegen kultúrelemek akár önmagukban is érdekességként hatnak, a szerző sokkal messzebbre megy, mélyebbre ás: oda, ahonnan ezek a problémák – az emberi ott-hontalanság, elhagyatottság – valószínűleg fakadnak, s ettől kezdve nem tekinthetünk magunkra kívülállóként, nem beszélhetünk nagyvonalúan róluk és magunkról.

Már a szerző nyelvhasználatát is sajátos nyomatékok kölcsonöz műveinek. Az egyszerű, bonyolultságtól idegenkedő textus, a hallgatósokkal beszélő mondatok, a megfigyelésnek ilyen fokú türelemmel párosuló jelenléte lebilincselő. Az egyetlen metaforává átlényegülő történetek tisztasága óhatatlanul az önvizsgálat irányába, az élethazugságok, a mindennapok általunk életre hívott álvalóságainak leleplezése felé sodor.

Hvang Szun-von mesterien szövi át írásait az elmúlt évezredekben táplálkozó népmesei elemekkel, babonákkal, s teszi ugyanezt, ugyanilyen színvonalon a 20. század hiedelemvilágának töredékeivel. Megszűnik az idő és a tér, egyetlen kimerevített pillanat marad, amelyből felépíti történeteit, melyekben a cselekmény másodlagossá minősül, hogy átadja helyét a miérteknek, melyeknek magvait bennünk veti el. Nincs rohanás, nincs felfokozás,

csak egy-egy apró történés, a szereplők valamelyikének egyetlen meggondolatlan, balga mondata, amely már sejteti a közelgő tragédiát, az emberi végességnek, a túlzott magabizásnak, az alázat hiányának elkerülhetetlen velejáróját. Hősei többnyire egyszerű, hétköznapi emberek, akik magatehetetlenül engedelmeskednek szerepeiknek, sodródásukról tudomást sem véve mereven elzárkóznak a változás, a változtatás lehetőségétől, börtönük szorongató jelenlététől, mely valamiféle látszólagos stabilitás ígérését hazudja. Ha nem lenne terhelt, pejoratív tartalommal felruházott szó, bátran mondhatnák: Hvang Szun-von novellái minden erőltetéstől, didaktikus szándéktól mentes példázatok. Nagyszerű, csodálatos utazást ígérő könyv.

CSEPREGI JÁNOS

(Fordította Szűts Zoltán és Yoo Jin-il, Ráció Kiadó, Budapest, 2005, 216 oldal, 2300Ft)

FÁBIÁN LÁSZLÓ:

Henrik király nyughatatlan éjszakái

Fábián László nem történelmi regényt írt. A főhősként szereplő IV. Henrik és a körülötte mozgó szereplők természetesen léteztek, s a